

16A-Idghaam Al-Mutamaathilayni (Zinazofanana)

1. إِدْغَامُ الْمُتَمَاتِلَيْنِ Idghaam Al-Mutamaathilayni (Zinazofanana)

At-tamaathul katika Tajwiyd maana yake ni: kuweko herufi mbili za jinsi moja zenye makhraj moja na swiffah moja.

إِدْغَامُ الْمُتَمَاتِلَيْنِ (Idghaam Al-Mutamaathilayni) ni kukutana herufi mbili zinazofanana na zinazotoka katika makhraj moja na zina swiffah moja. Herufi mbili hizo zinapokutana, kwa sharti kuwa herufi ya kwanza kuwa saakin na ya pili huwa na *i'raab*; hapo huwajibika idghaam kwa kuingizwa herufi ya kwanza kwenye herufi ya pili na kupelekea kupatikana shaddah na ni sawa zikiwa herufi mbili hizi ziko kwenye neno moja au maneno mawili

Suwrah/ Aayah	Matamshi	Mifano	Herufi
Al-Baqarah (2: 60)	idhwri b-bb i'aswaakal-hajar ¹	أَضْرَبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ	ب
An-Naml (27: 28)	idh-ha b-bb ikitaabiy	أَذْهَبْ بِكِتَابِي	
al-Baqarah (2: 16)	famaa rabihat- tt ijaaratuhum	فَمَا رَجَعَتِ تَجَرَّتُهُمْ	ت
An-Naml (27: 43)	maa kaanat- tt a'budu min duwni-Allaah	مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ	
Al-Maaidah (5: 61)	wa qa dd akhaluw bil- kufur	وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ	د
Al-Israa (17: 33)	falaa yusrif- ff ilqatl	فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ	ف
An-Nisaa (4: 78)	yudrik- kk umul-mawtu	يُدْرِكُكُمْ الْمَوْتُ	ك

¹Al-Baqarah (2: 60)

Al-Furqaan (25: 10)	wa yaj'al- ll aka Quswuwraa	وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا	ل
Al-Baqarah (2: 33)	alam aqul- ll akum	أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ	
al-Baqarah (2: 191)	wa akhrijuwhum- mm in haythu	وَأَخْرِجُوهُمْ مِّنْ حَيْثُ	م
Al-Ma'aarij (70: 27)	walladhiyna hum- mm in 'adhaabi rabbihi mm mm ushfiquwn	وَالَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ ﴿٢٧﴾	
AL-Insaan (76: 2)	Innaa Khalaqanal- insaana min- nn utwafatin	إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ	ن
Yuwsuf (12: 30)	Turaawidu fataaha 'an- nn afsihi	تُرَاوِدُ فَتْنَهَا عَن نَّفْسِهِ	
An-Nuwr (24: 33)	wa man yukri h - hh unna	وَمَنْ يُكْرِهِنَّ	ه

- i. Idghaam haiwajibiki inapokuwa herufi ya kwanza ni ya madd; ي
و. Kwa maana ي Yenye madd haingizwi katika ي isiyo ya madd.
Vile vile, haingizwi و yenye madd katika و isiyo ya madd kwa
sababu hazitoki katika makhraj moja. Bali huingizwa ي isiyo ya
madd katika iliyosare nayo, na pia و isiyo ya madd huingizwa
katika iliyosare nayo kwa kuwa zote zinatoka makhraj moja.

Mfano wa kukosekana kuungana kwa makhraj	Mfano wa kuungana kwa makhraj	Herufi
ءَامِنُوا وَعَمِلُوا	فَقَدْ أَهْتَدُوا وَإِنْ تَوَلَّوْا	و
الَّذِي يُوسُوسُ		ي

ii. Inajuzu kuwa idghaam na idhwhaar katika hali ya kuunganisha² kauli ifuatayo kwa namna mbili:

مَا أَغْنَىٰ عَنِّي مَالِيَّةٌ ۖ هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيَّةٌ ۖ ³

- Idghaam: Kuingiza herufi ya ه katika neno la مَالِيَّةٌ kwenye ه katika neno la هَلَكَ na wakati huo itasomeka مَالِيَّهَلَّكَ (*maaliyahhalaka*).
- Idhwhaar: Kuidhirisha herufi ya ه katika neno la مَالِيَّةٌ na kuitenganisha na kinachofuatia kwa kupumzika kidogo na hii ndio أَرْجَحُ arjah (rai yenye nguvu kabisa)

²Rejea mlango wa 'As-Sakt'

³Al-Haaqqah (69: 28-29)